

Reactie op discussie over RVS rapport 'Zonder context geen bewijs'

Recent presenteerde de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) het rapport 'Zonder context geen bewijs', en bood de eerste exemplaren aan ZonMw en de Federatie Medisch Specialisten aan. Het rapport, en wellicht met name de subtitel 'over de illusie van evidence based practice in de zorg' lokte veel reacties uit, o.a. in Medisch Contact (uitgave 27/28). Hierbij werd niet geschroomd om ook op de man te spelen. Dat is teleurstellend omdat naar onze mening de inhoud van het rapport niet conflicteert met dat wat ook evidence based medicine (EBM) voor ogen heeft. Wetenschappelijk onderzoek, klinische trials naar nieuwe diagnostische en therapeutische interventies, en evaluatie van geboden zorg blijven ook in de visie van de RVS noodzakelijk. De RVS wijst er –ons inziens terecht- op dat dit onderzoek passend moet zijn bij de vraagstelling, en dat ook andere wetenschapsgebieden en andere onderzoekdesigns dan alleen gerandomiseerde klinische trials bewijsondersteuning kunnen leveren.

Medisch handelen, o.a. beschreven in richtlijnen, leunt zwaar op wetenschappelijk verkregen inzichten, en dat moet ook zo blijven. De RVS pleit ervoor om die inzichten te plaatsen in de context van de individuele casus, en dat is iets wat ook binnen EBM wordt voorgestaan. Het rapport van de RVS beoogt dus niet een vrijbrief te zijn voor professionals om volledig naar eigen inzicht de inhoud van de medische zorg te bepalen, net zo min als EBM ervan uit gaat dat resultaten van studies 1 op 1 toepasbaar zijn op iedere individuele patiënt. Een kenmerk van de professional in de zorg is juist dat deze de wetenschappelijk verkregen kennis weet te interpreteren en te plaatsen in de context van en mét die ene unieke patiënt: *geneeskunde* dus. Dat dit in de praktijk vragen oplevert die zo veel mogelijk geadresseerd dienen te worden met nieuw onderzoek past ook helemaal in de lijn van het RVS rapport. Het is een illusie (van evidence based practice in de zorg) te verwachten dat voor iedere individuele patiënt in zijn specifieke context (met bijvoorbeeld comorbiditeit en eigen wensen) bewijsmateriaal beschikbaar is voor hoe het beste te handelen; het is echter evenzeer een illusie te denken dat zonder wetenschappelijk verkregen evidence de zorg te verbeteren valt. Dit zijn precies de punten waar zowel de RVS als de critici van het rapport op wijzen. Wellicht omvat de term 'context-based and evidence informed' de bedoelingen van beiden. Geen tegenstelling, maar aanvullend op elkaar.

14 juli 2017

Prof. Dr. Jeroen Geurts, voorzitter ZonMw

Dr. Marcel Daniëls, voorzitter Federatie Medisch Specialisten